

Hållbar Energi med Adaptiv Säkerhet

Maria Bolin Anvill (Utvecklingsklustret Energi AB),
Mikael Asplund (Linköpings universitet)

Från ett system som varit stabilt sedan mitten av 80-talet.
Till ett nytt system där efterfrågan ökar drastiskt.
Stor del av ökningen lär komma från **intermittenta kraftslag.**

Nya utmaningar där vi idag handlar el med dagars framförhållning, till ett system där **förutsättningarna för elproduktion och konsumtion förändras på sekundnivå.**

Det finns redan exempel på allvarliga konsekvenser av effekt- och kapacitetsbrist

---

Elbilsaddning
tidsbegränsas i
England

Industrier tappar
lönsamhet

Viss typ av
industri kan
inte etableras

Nät stängs ner pga
överbelastning
- mänskliga
konsekvenser

Roterande
bortkoppling i
Kalifornien

Kapacitets- och effektutmaningarna handlar således i grund och botten om att kunna bibehålla och utveckla den välfärd vi i Sverige tar för givet

Vad krävs för att lösa utmaningarna?

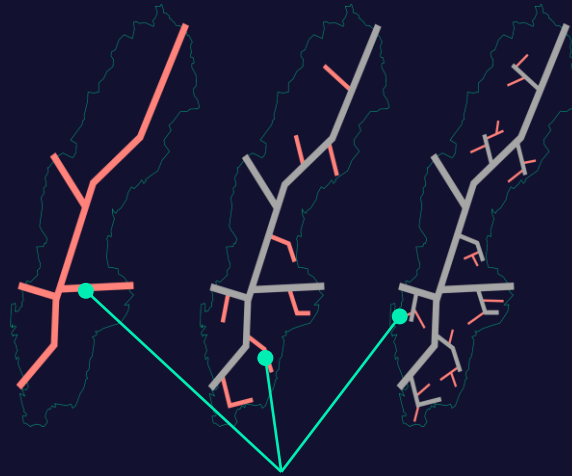
En kombination av olika lösningar som byggs upp av ett ekosystem av aktörer

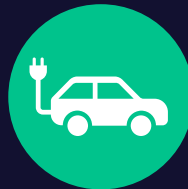
Utbyggnad av fossilfri elproduktion

Nyttja befintlig produktion på bästa sätt

Utbyggnad av elnätskapacitet (nationellt, regionalt och lokalt)

Skapa styrbar efterfrågefleksibilitet

Skapa lagringslösningar

Utveckla nya marknadsmodeller och förändra lagstiftning

Ekosystem av molnbaserade styr- och kontrollsystem

Hållbar energi ställer stora krav på elsystemet
-> Högre effektivitet och större flexibilitet

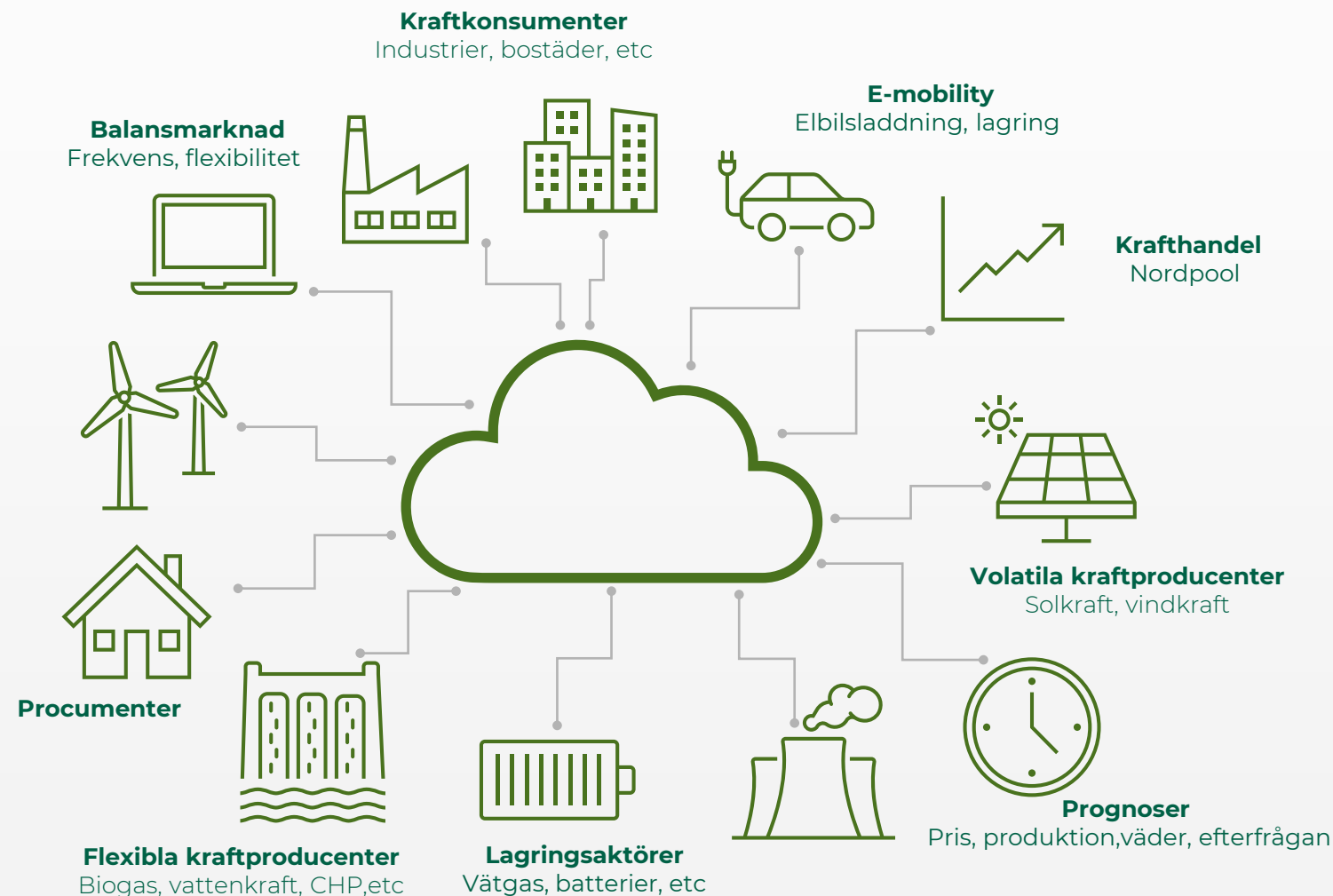
Många olika aktiva aktörer i energisystemet
Nätverk av decentraliserade uppkopplade

- effektgenererande enheter
- flexibla effektanvändare
- lagringssystem

Mer diversifierat, mer distribuerat

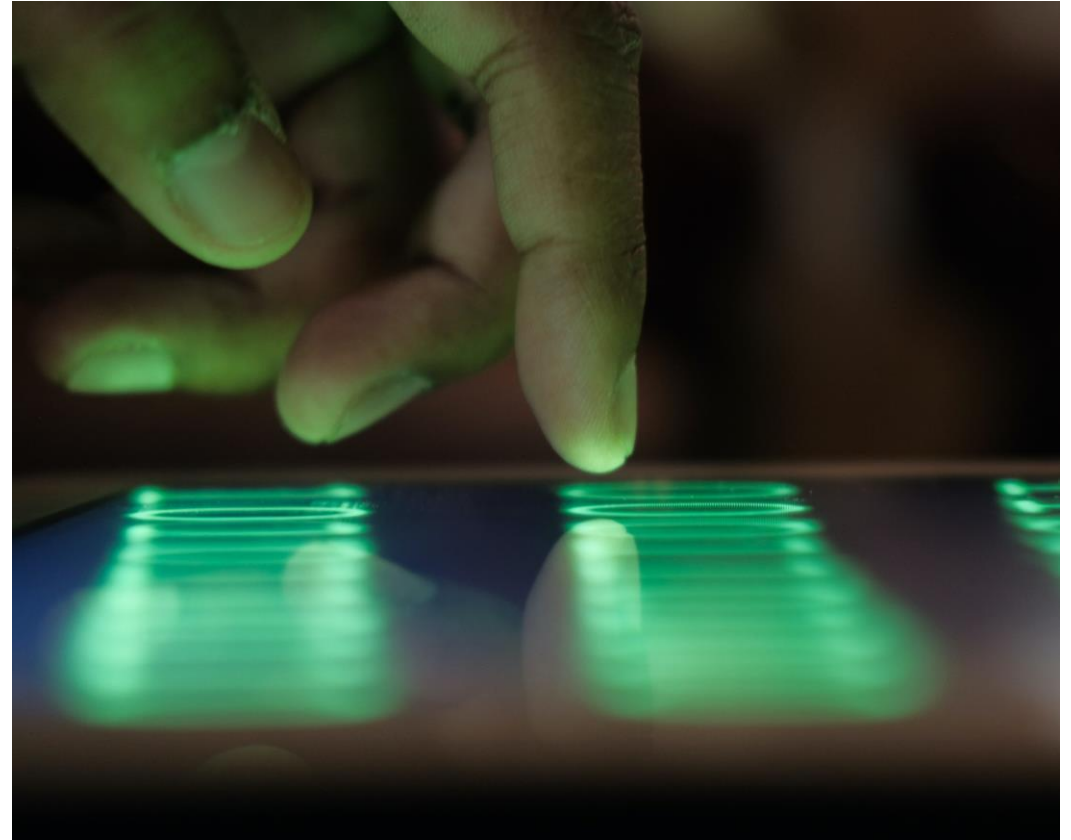
Smart styrning, adaptivitet och kostnadseffektivitet

...som styrs av en eller flera centrala styrsystem

Hackarnas paradis?

- » Möjlighet till stor skada
- » Delvis gammal teknik
- » Uppkopplat och i molnet
- » Stora krav på tillgänglighet gör uppdateringar svårt

Pågående projekt

- » Finansierat av Vinnova
- » Partners
  - » Linköpings universitet (LiU)
  - » Utvecklingsklustret Energi AB
  - » RISE Research Institutes of Sweden
  - » Sectra
- » Period: 2021-2023
- » Vi vill kunna **möjliggöra omställningen** till förnybar energi genom förbättrad **riskhantering** och **adaptiv säkerhet**

Sustainable Energy Adaptive Security

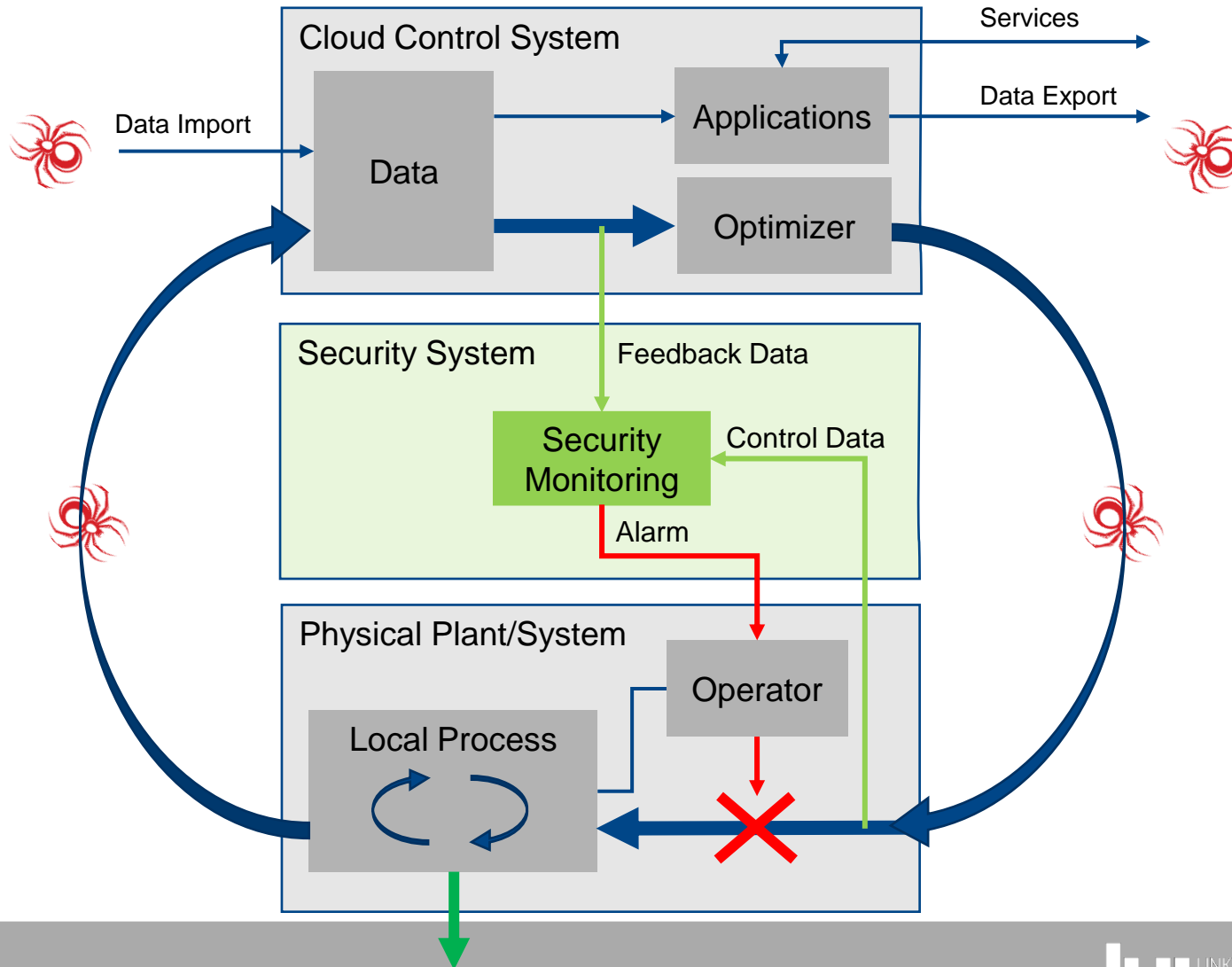

Adaptiv riskhantering för digitala energitjänster

- » Baserad på industristandard IEC 62443
- » Anpassad till molntjänster
- » Integrering av beroendemodellering i riskhanteringen
  - Log4J -> Stort fokus på software bill of materials
- » Adaptivitet genom triggers för kontinuerlig riskhantering

Övervakning av molnbaserade kontrollsystem

Samverkan

- » Nödvändigt för att möta effektiv riskhantering och säkerhet i den snabba marknadsförflyttningen och digitaliseringen inom energisektorn.
- » Ökad samverkan mellan RISE och LiU
  - » Ny metod för adaptiv riskhantering för molnbaserade energitjänster
- » Samarbete mellan Emulate Energy, UKEAB och Sectra
  - » säkerhetsövervakning av molnbaserade energisystem är realiserbart idag!

Lärdomar och nästa steg

- » Mycket stort intresse!
- » Stora utmaningar för aktörer med begränsade resurser att möta dessa.
  - » Fokus är att leverera nya tjänster
  - » Säkerhet och riskhantering kommer i kölvattnet
- » Startpunkt för ett robustare samhälle där molnbaserade energisystem i växer fram snabbt
  - » Förbättrade riskmetoder kommer behövas
- » Mer forskning behövs, men genom projektet minskar startsträckan och samverkan är igång.

Frågor?

VINNOVA
Sweden's Innovation Agency

VPP exempel runt Fastigheter och Procumenter

